

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2264/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-435/23-T

Název	Základní škola speciální a Mateřská škola speciální, Nový Jičín, Komenského 64, příspěvková organizace
Sídlo	Komenského 509/64, 741 01 Nový Jičín
E-mail	specskola.nj@specskolanj.cz
IČO	66 741 335
Identifikátor	600 026 515
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. David Ježek
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského 509/64, Nový Jičín
Inspekční činnost na místě	7. 11. 2023 – 9. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb speciálně pedagogickým centrem.

Charakteristika

Základní škola speciální a Mateřská škola speciální, Nový Jičín, Komenského 64, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školní jídelny - výdejny a speciálně pedagogického centra. Škola vzdělává děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména s mentálním postižením, kombinovaným postižením či poruchou autistického spektra. K termínu inspekční činnosti se v osmi třídách základní školy vzdělávalo 49 žáků, ve třech třídách mateřské školy 20 dětí. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání v pěti odděleních 35 žákům.

Speciálně pedagogické centrum (dále „SPC“) zajišťuje poradenské služby dětem a žákům s mentálním a tělesným postižením (dále „klienti“), zákonným zástupcům a školám zejména v okrese Nový Jičín.

Hodnocení podmínek vzdělávání a poskytování poradenských služeb

Ředitel školy vykonává funkci od srpna 2022, zpracoval dlouhodobou koncepci rozvoje školy, kterou se daří postupně naplňovat především v oblasti pozitivního klimatu mezi všemi aktéry vzdělávání či dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zároveň koncepce vhodně reaguje na aktuální potřeby žáků, jejich zákonných zástupců i pedagogických pracovníků a jasně vymezuje úkoly potřebné k dosažení stanovených strategických cílů. Další kompetence delegoval na zástupkyni ředitele a vedoucí speciálně pedagogického centra. Řízení mateřské školy je efektivní a funkční, což vyplývá také z anketních dotazníků pedagogů pro předškolní vzdělávání. Ředitel efektivně spolupracuje se všemi členy pedagogického sboru, důraz klade na kvalitu vzájemných vztahů a aktivní přístup k naplňování vzdělávacích cílů. Činnost školy je plánovitá, systém vnitřních směrnic vytváří předpoklady pro účelné fungování subjektu.

Složení pedagogického sboru aktuálně umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů a poslání speciálně pedagogického centra. Vedení školy vytváří podmínky pro spolupráci mezi pedagogy a efektivně tak podporuje vzájemné předávání zkušeností i profesní rozvoj pedagogických pracovníků a odborných pracovníků speciálně pedagogického centra. Pedagogové se účastní nejen interních náslechů, ale rovněž mají možnost absolvovat stáže v zařízeních zabývající se problematikou vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z dotazníků pro učitele však vyplývá, že by učitelé základní školy uvítali větší podporu v oblasti spolupráce s asistenty pedagoga. Ve výuce spolupráce učitelů s asistenty pedagoga byla zcela funkční.

Zástupkyně ředitele, jakožto výchovná poradkyně a metodička prevence, ve spolupráci s třídními učiteli pracuje s třídními kolektivy i žáky s výchovnými problémy. Vzhledem k zaměření školy se tato kumulace funkcí neprojevila negativně, doporučeno však bylo rozdělení těchto kompetencí více pedagogům. Prevence rizikového chování vychází ze zpracovaného dokumentu, následně je realizovaná prostřednictvím cíleně zaměřených akcí a účelně ji doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů.

Materiálně technické zázemí školy umožňuje kvalitní naplňování školních vzdělávacích programů. Nadstandardní vybavení školy nabízí zázemí pro vzdělávací aktivity (dvě multisenzorické místnosti Snoezelen, fyzioterapeutická místnost), což se velmi pozitivně odráží v celkovém rozvoji žáků. Vzdělávání účinně podporuje využívání tabletů, dotykových monitorů, očního scanneru, interaktivních tabulí či dataprojektorů. Škola efektivně zařazuje během vyučování širokou škálu doplňkových aktivit a terapií (eurytmie, ergoterapie, hipoterapie, zooterapie, canisterapie, dramaterapie či fyzioterapie), realizuje

předplaveckou a plaveckou výuku. V rámci podpory pohybového vývoje dětí a žáků škola využívá speciální přístroj Motomed či simulátor k podpoře vzpřímeného držení těla. Školní družina využívá vlastní prostory i kmenové třídy, které jsou vhodně upraveny pro dopolední výuku i odpolední aktivity. Přínosem je pronájem prostor ve škole ambulanci dětské fyzioterapie, což umožňuje včasnou provázanost zdravotní péče se vzděláváním. Prostředí celé školy je příjemné a podnětné, vhodně vyzdobené výtvarnými pracemi žáků. Pracoviště SPC má zajištěné velmi dobré materiální zázemí i prostorové vybavení včetně čekárny pro klienty. Odborní pracovníci jsou dostatečně vybaveni testovými bateriemi i výpočetní technikou. SPC má zaveden elektronický evidenční systém, který umožňuje všem pracovníkům nahlížet do spisové dokumentace klientů. Škola zakoupila služební vozidlo, které využívá zejména pro poskytování poradenských služeb odborných pracovníků v terénu.

Děti a žáci byli při realizovaných činnostech přiměřenou formou poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví a upozorňováni na možná rizika. Opatření školy k předcházení úrazům dětí a žáků jsou adekvátní, úrazovost je minimální.

Aktivní přístup vedení školy v oblasti získávání dalších finančních prostředků přispívá k rozvoji školy. Účelně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejích priorit zaměřených na vybudování zázemí pro děti a žáky, inovaci a modernizaci, což přispívá k vyšší efektivitě výchovy a vzdělávání (např. kompenzační a didaktické pomůcky, keramická dílna, odborná učebna hudební výchovy, mobilní domeček, stan na zahradu či trenažer jízdy na koni).

Od ledna 2023 je škola zapojena do projektu Jan Amos Komenský, cíleně finanční prostředky využívá na vzdělávání zaměstnanců a inovativní vzdělávání. Účelové finanční prostředky poskytnuté zřizovatelem škola efektivně využila na pořízení diagnostických nástrojů do SPC a dále na modernizaci a rozvoj oblasti ICT. Škola získala finanční i věcné dary, které využívá ke zkvalitnění vybavenosti tříd, nákupu materiálu pro výukové aktivity, spolufinancování některých speciálních pomůcek a alternativních výukových programů. Při škole aktivně pracuje obecně prospěšná společnost (Děcko, o. p. s.), jež mimo jiné zajišťuje denní skupinovou svozovou dopravu dětí do školy.

Školní jídelna - výdejna umožňuje stravování dětí a žáků, obědy jsou připravovány externím dodavatelem. Tento také pro děti a žáky, jejichž zdravotní stav vyžaduje stravovat se podle dietního režimu, připravuje obědy s omezením lepku a laktózy. Vzhledem ke zdravotním, specifickým omezením druhu a struktury jídla a dalším specifickým jednotlivých dětí v mateřské škole jsou, a to na základě žádosti zákonných zástupců dětí, dopolední přesnídávky a odpolední svačiny zajišťovány rodiči. Po celou dobu pobytu ve škole měly děti k dispozici tekutiny. Školní stravování bylo nedílnou součástí cíleného rozvoje dětí a žáků, nenásilně u nich byly vytvářeny zdravé stravovací návyky, dovednosti a pravidla související se stolováním. Školní jídelna – výdejna však není vybavena nižším nábytkem, antropometricky vhodným pro předškolní věk. Děti tak stolují společně s pedagogy, kteří jim poskytují podporu při samostatném stravování.

Hodnocení průběhu vzdělávání a poskytovaných poradenských služeb

Během inspekční činnosti bylo hodnoceno vzdělávání ve třídách mateřské, základní školy a v odděleních školní družiny. Společným znakem a kladem hospitovaných hodin základní školy byla přátelská atmosféra, empatický a vstřícný přístup pedagogů a asistentů pedagoga k žákům. V návaznosti na výše uvedený požadavek v dotazníkovém šetření učitelů základní školy byla spolupráce mezi pedagogy a asistenty pedagoga účelná a efektivní, všem žákům

se dostávalo potřebné podpory při plnění zadaných úkolů. Zvýšenou pozornost vyučující věnovali osobnostnímu rozvoji každého žáka. Při vzdělávání byl uplatňován individuální přístup i nezbytná diferenciací kladených požadavků a zadávaných úkolů. Ve většině vyučovacích hodin ve třídách základní školy byly vhodně využity závěry hodin ke shrnutí a zopakování probraného učiva.

V hospitovaných hodinách základní školy se střídaly společné činnosti ve třídě, podpůrné terapie a speciálně pedagogická péče. Průběh vyučovacích hodin učitelé dobře promýšleli, pro pochopení učiva využívali řadu názorných pomůcek. Kvalita výuky ve všech třídách byla příznivě ovlivněna odborností pedagogických pracovníků a dobrou znalostí speciálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. Při všech aktivitách měli žáci možnost poznávat a uvědomovat si všemi smysly okolní realitu. Velmi dobře se dařilo tlumit a eliminovat jejich občasné nevhodné projevy a posilovat u nich základy sebeobsluhy k dosažení maximální možné míry samostatnosti. Bylo využito speciálních židlí a vertikalizačních stojanů, které slouží k polohování žáků. Systematicky bylo pracováno s vizualizací a strukturou času. Ve většině případů pedagogové poskytovali žákům okamžitou zpětnou vazbu o jejich momentálních výkonech a úspěšnosti i projevech chování. Při hodnocení byli objektivní, zaměřovali se na pozitivní hodnocení, které žáky stimulovalo pro plnění dalších úkolů i běžných činností.

Vzdělávání dětí v mateřské škole probíhá podle třídních vzdělávacích programů, které konkretizují obsah vzdělávání. Třídní vzdělávací programy jsou zpracovány do měsíčních bloků, které integrují cíle vzdělávacích oblastí a jsou pravidelně evaluovány. Děti jsou rozděleny do tří tříd dle druhu a stupně postižení. Avšak společné plánování učitelek ve výukových blocích dětí ze dvou i tří tříd, předchází stereotypním návykům u dětí a projevuje se v příznivých prosociálních vztazích. Pravidelná změna prostředí je u dětí navíc krokem k rozvíjení a nácviku sociální adaptability. Pedagogové promyšleně využívají s ohledem na míru postižení dětí vhodnou motivaci, speciální metody, včetně individuální a částečně frontální práce při třídních rituálech, smysluplně vytvářejí podporující prostředí pro uplatnění možností jednotlivých dětí směřující k co největší kompenzaci postižení. Velmi empatický přístup pedagogů k základním fyziologickým potřebám dětí, jejich zájmům a požadavkům, individuálnímu pracovnímu tempu, potřebě relaxace a odpočinku, přiměla učitelky také k organizaci klidové části dne ve třech skupinách pro děti spící, odpočívající a děti s nižší spotřebou spánku. Učitelky seznamují děti s okolím školy, jezdí na výlety, účastní se kulturních akcí města a tím dále rozšiřují jejich možnosti a schopnosti přizpůsobovat se a zvládat změny. Při práci s dětmi učitelky a asistentky podle potřeby pracovaly dle zásad strukturovaného učení, náhradních komunikačních systémů (např. VOKS, Widgit), stimulačních metod a terapií. Práce učitelek a asistentek ve třídách a při terapiích byla velmi individuální pro děti obohacující, podnětná a přívětivá.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům zejména prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést k vhodnému využití volného času. Vychovatelky žákům volily aktivity podle momentálních potřeb, poskytovaly jim dostatek příležitostí k seberealizaci, s důrazem na jejich možnosti a schopnosti.

SPC má přehledně a funkčně nastavený systém evidence klientů. Z analýzy jednotně vedených spisů klientů vyplývá, že největší podíl poradenských služeb představuje psychologická a speciálně pedagogická diagnostika, vypracování zpráv a doporučení z těchto vyšetření. Pro komplexní posouzení stavu žáka a optimálního nastavení jeho podpůrných opatření se v průběhu diagnostického procesu vhodně uplatňují vstupní informace od zákonných zástupců, ze školy a dalších subjektů (odborné lékařské zprávy,

školní dotazníky aj.). Standardizované psychologické diagnostické nástroje, metody a postupy s ohledem na účel poradenských služeb, věk žáka a druh jeho znevýhodnění jsou náležitě a v plném rozsahu využívány psychology. Speciální pedagogové ze standardizovaných nástrojů cíleně používají zejména testy pro zjištění percepční úrovně. Vzhledem k tomu, že aktuálně nejsou dostupné standardizované diagnostické nástroje pro speciální pedagogy v plné šíři, odborní pracovníci si vytvářejí vlastní pedagogické nástroje (didaktické pomůcky), které jim pomáhají v co největší míře zjistit aktuální schopnosti a dovednosti klienta. Na základě získaných údajů nastavují optimální podpůrná opatření. Účinnost podpůrných opatření se zpravidla ověřuje prostřednictvím metodické návštěvy přímo ve školách. Speciálně pedagogické centrum má promyšleně nastavenou spolupráci se školami, se kterými konzultuje zejména vhodnost začlenění klienta do kolektivu, aktuální nastavení individuálního vzdělávacího plánu a jeho následného vyhodnocení. Poskytuje také metodickou činnost formou pravidelných terénních výjezdů odborných pracovníků do škol, čímž zlepšuje dostupnost svých poradenských služeb. Pro správné nastavení podpůrných opatření je přínosná realizovaná součinnost i s odbornými lékaři klientů. Vysoká úroveň poskytovaných služeb a metodická podpora zákonných zástupců směřuje k naplnění potřeb klientů speciálně pedagogického centra. Pracovníci SPC realizují pro své klienty a jejich zákonné zástupce aktivity nad rámec standardních činností (společná setkání, školení, přednášky). Zejména pro klienty se závažným postižením provádějí odborní pracovníci ambulantní péči v podobě individuální intervence. Jejich součástí je nácvik alternativní a augmentativní komunikace či rozvoj oslabených dílčích funkcí. Tyto činnosti jsou nahrávány a předávány zákonným zástupcům pro další využití např. v domácím prostředí. Videomodelingy a videonahrávky se velmi osvědčily a jsou velkým přínosem v rozvoji klientů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vedení školy pravidelně sleduje a vyhodnocuje dosahované výsledky vzdělávání žáků. Uplatňovány jsou standardní evaluační nástroje s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských vědomostí a dovedností. Zásadní význam má především bezprostřední průběžné hodnocení jednotlivců spojené s konkrétní situací, která má výrazně motivační charakter. Ve třídách základní školy speciální je uplatňováno slovní hodnocení výsledků práce žáků. Škola se zaměřuje na prevenci školního neúspěchu žáků, přistupují k žákům individuálně a hodnotí pokrok každého jednotlivce, zejména v oblasti získávání jejich sociálních dovedností a uplatnění v praktickém životě. Výsledky vzdělávání odpovídají možnostem a schopnostem jednotlivých žáků. V případech zhoršeného prospěchu některých žáků či absence pedagogové přijímají konkrétní opatření tak, aby eliminovala jejich ohrožení školním neúspěchem.

Rovněž u dětí je využíváno komplexního přístupu, který na základě speciálně pedagogické diagnostiky, kterou tvoří celý tým odborníků a pedagogů ve spolupráci s odbornými pracovišti, vyhodnotí plán rozvoje pro každé dítě. Z jejich závěrů pak vyplývají nároky na práci pedagogů a podmínky vzdělávání. Uplatňuje se zde především výrazný individuální přístup, který uspokojuje dosažitelné potřeby jednotlivých dětí.

Vyhodnocování naplňování doporučení školských poradenských zařízení probíhá pravidelně. Individuální vzdělávací plány zpracované pro některé žáky jsou učiteli ve vzájemné spolupráci také pravidelně konzultovány a vyhodnocovány s odbornými pracovníky. Pedagogové získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání všech žáků a sledují jejich vzdělávací pokroky. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání, zveřejňuje aktuality týkající se její činnosti. Vytváří motivační

prostředí podporující zájem i nadání jednotlivých žáků. Dosahované výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány a oceňovány.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují partnerské vztahy. Škola k podpoře kompetencí žáků a k rozšíření vzdělávací nabídky efektivně spolupracuje mimo jiné se stejně zaměřenými školami, Městem Nový Jičín či výše uvedenou společností Děčko, o. p. s. Konstruktivní partnerské vztahy vedení školy vytváří rovněž se zřizovatelem, jenž se významně podílí na zlepšování materiálních podmínek vzdělávání.

Školní vzdělávací program školní družiny je realizován formou pravidelných, průběžných a příležitostných činností. Vychovatelé se snaží o vybudování nebo posílení motivace žáků k účelným volnočasovým aktivitám.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti v roce 2014 došlo k dovybavení školy počítačovou technikou, která umožňuje alternativní ovládání i žákům s kombinovaným postižením
- Zřízení nových odborných učeben - keramická dílna v roce 2015 a učebna hudební výchovy v roce 2016.
- V roce 2022 došlo ke změně na pozici ředitele školy.

Silné stránky

- Speciálně pedagogické centrum
- Vysoká úroveň poskytovaných služeb a metodická podpora zákonným zástupců směřujících k naplnění potřeb klientů speciálně pedagogického centra.
- Mateřská škola
- Vedení školy podporuje společné plánování a provázání pedagogů, což se projevuje v příznivých prosociálních vztazích a podpoře dětí a žáků. (2.3)
- Základní škola
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků obsahuje nejen interní náslechy, ale rovněž stáže v zařízeních zabývajících se problematikou vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. (2.3)
- Široká funkční a efektivní nabídka různorodých terapií, která podporuje komplexní rozvoj dětí a žáků. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Základní škola
- Dotazníkové šetření prokázalo, že podpora vzájemné spolupráce učitelů a asistentů pedagoga v základní škole není vždy dostatečná. (3.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvážit rozdělení kompetencí zástupkyně ředitele.
- Zaměřit se na kooperaci učitelů a asistentů pedagoga v základní škole.
- Zajistit antropometricky vhodný nábytek do školní jídelny pro děti předškolního věku.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální platný ve školním roce 2023/2024
2. Školní vzdělávací program pro mateřskou školu platný ve školním roce 2023/2024
3. Školní vzdělávací program školní družiny platný ve školním roce 2023/2024
4. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
5. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
6. Organizace školy 2023/2024 (mj. organizační řád včetně organizačního schématu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, dohledy, rozvrh hodin, roční plány práce, koncepční záměry)
7. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
8. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy (vzorek)
9. Spisová dokumentace klientů speciálně pedagogického centra (vzorek)
10. Záznamy o vývoji dítěte, portfolia a práce dětí mateřské školy vedené ve školním roce 2023/2024 (vybraný vzorek), deníky dítěte
11. Rozpisy hodin přímé pedagogické činnosti pedagogů v mateřské škole 2023/2024
12. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Dokumentace vztahující se k finančním a materiálním podmínkám školy pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
14. Dokumentace ke školnímu stravování platná pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
15. Smlouva o stravování dětí a žáků ze dne 31. 8. 2023 (dodavatel Základní škola Nový Jičín, Komenského 66, příspěvková organizace)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Daniel Jakubek, Ph.D., školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Pokorný, MBA školní inspektor

Mgr. Monika Hanzelková, školní inspektorka

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka

Mgr. Milena Milionová, školní inspektorka

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

23. 11. 2023